

İşverenler Sendikası Başkanı A. İlmen'i işçiler protesto etti

İşverenler, işçi sendikasının boynuna bir kement atmak ve iki ucunu elinde tutmak istiyordu

İşçi Sendikaları Birliği 10 şubat pazar günü Eminönü Halkevinde mühim bir protesto toplantısı yaptı. Toplantı, Adalet Mensucat Fabrikası Müdürü ve sahip lerinden ve Mensucat İşverenleri Sendikası Başkanı Atuf İlmen'in İşçi Sendikaları zaafa uğratmak, Tekstil Sendikasının idarelelerinden Başkan Bâhir Ersoy, Genel Sekreter Şaban Yıldız, Sekreter Muhammed Özerkan'ın sınıf muademi tohumlarını atmaları itham etmek, sendikali işçilere sosyal yardımı kesmek, işçileri sendikalardan istifaya mecbur bırakmak istemesini protesto için yapılmıştır.

Toplantıda belirtilen fikir ve mütalâalardan ilham alarak bir arkadaşımız şunları yazmıştır:

İhtilâf çıkarmaya değil, (H i r) çukarmaya, karışandıra kütle değil "kalabalık, görmeyi, mücadeleyi sosyalizm için yapmaktır. Kanun harici hareketlere yöneltmeyi ve bu tahrikin işçi sınıfından geliyormuş gibi gösterip demokratik ilerleyişe çelme atmayı, kanun seninle fakat benim de işi devlete kafa tutmayı, yalnız iş kanununun herhangi bir maddesi değil ceza kanununun sınıf veya zümre tahakkümüne mahsus maddelerinde de ulu orta meydan okumayı ve bütün bu hareketleri bir bez partişinin rehabeti içinde unumu efilâra rağmen elini kolunu salıya salıya korkusuz, çekinmeden, uzulmeden yapabilmek bu kadâyı kimdir? Ka pısında (Adalet!) yazılı bir müessesenin sahibi ve Tekstil İşverenler Sendikasının bir numaralı kurucu üyesi, Ne yapıyor biliyor musunuz? İşverenler Sendikası adına bir beyanname yayınlıyor. Sendikali işçileri fabrikasına almıyor, fabrikadan çıkış Sendikalarını kapı dışarı ediyor. Babası muhibe si de yazı kazarları: Sendikali işçiler nasıl olsa sendikalardan yardım görüyorlar,

sendikası işçileri de ben himayet edeceğim diyor. Ve yine diyor veya demek istiyor ki: İşçi sendikaları yalnız ve yalnız randımanı ve istihsalı artırmaya mahsus bir işleme eliahdır ve işve-

renin kanun ve sosyal mü-kellefiyetlerini hafifletecek bir yardımcıdır.

Ya ne değildir? Ücret meselelerine burmuna sokamaz, iş yönetmeliğin yürürlüğüne

Devami sayfa 3 de

Garsonların Hâlâ dertleri ölenmedi

15 - 17 saat çalışıyor ve sadece 50-60 lira alıyor

Şehirimiz lokanta, otel ve eğlence yerleri işçileri sendikası yönetimi kuruluşa İsmail İnan arkadaş tarafından mühim bir takdir verilmiştir. Bu takdirde yüzde onlar, iş müddetleri, iş ehilileri gibi esaslı ihtiyaçlara temas edilmmiştir. Bu takdir üzerine sendika, Çalışma Bakanlığında dikkate değer bir yazı göndermiştir.

Önemine binaen bu yazıya aynen neşrediyoruz. Çalışma Bakanlığı Makama rinde ve gerekse istişarînin Çalıma Bakanlığı Kurulduğunda işlemlerini kaydedildiği süpçüğünden bu yana bütün iş kollarında çalışarak gördükleri. Devami sayfa 3 de

Tekel Bomontı ve Liman - Dok işçileri saat ücretlerine zam talebinde bulundu

Liman işçileri işçi yemeklerinin ıslahı zaruretinin de belirterek bu işin düzelmesini istediler

Uzun müddetleri devam eden Tekel Sendikaları uzun fazla mesai ve ücret zammı yeni bir safhaya intikal etmiştir. Tekel Bira Fabrikası işçi müessesileri bu sahat Tekel Müdürliğüne başvurarak at ederek toplulukla iş ihtilâfı çıkardıklarını bildirmişlerdir. İşçi müessesileri işçi ücretlerine yüzde ellî zam yapılmasına istemekteyiz. Diğer dokuz Tekel fabrikası işçi müessesilerinin de zam talebi için Tekel Genel Müdürliğüne başvurarak ücretlerin yüzde ellî nisbetin-

de artırılmasını isteyekleri söylenmektedir.

Diğer taraftan Liman, Doklar Gemi Sanayi İşçileri Sendikası da toplulukla iş ihtilâfı çıkarmışlardır. Sendika ihtilâf sebeplerini ve isteklerini dört maddede halinde şöyle hülasa etmiştir:

- 1 — İşçi saat ücretlerine sayıyanın 30 ar kuruş zam yapılması,
- 2 — Evli ve çocuklu işçilere ayrıca saat başına 5 er kuruş zam icrası,
- 3 — İşçi yemeklerinin ıslahı,
- 4 — İşçi müessesileri ve sendika temsilcilerinin maddi teşekkül bir iznabat komisyonu teşkili.

Bu taleplerin kabulünü istiyoruz.

SENDİKALAR BİRLİĞİ ve POLİTİKAYA ALET OLDUĞU İDDİASI

Neşredilen beyanname ileleri sürülen ithamlar ve fikirler

Birlik ve Politika İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulunda vazife takdimi yapıldıktan sonra ilk iş Birlikten çekilmiştir. Basın Teknisyenleri Sendikası Başkanı İbrahim Bilge ile Demir ve Maden İş-

ya İşçileri Sendikası Başkanı Üzeyr Kurban Yönetim Kurulundan istifa etmiş, ayrıca kurulları toplanınca kadar Sendikaların da Birlikle olan hukuki ve fiili ilişkilerini kestiklerini belirtmişlerdir.

Bu konular Birlikte görüşülmüş ve bir komisyonun bu sendikalar Yönetim Kurullarına ile temas etmesi kararlaştırılmıştır. Bu snada Etilik Başkanı Vekilliğine getirilen Basın Teknisyenleri Sendikası Yönetim Kurulundan Seret Hıvel, kadim sendikası Yönetim Kurulunu mahkemeye vermiş tek lif etmiştir. Seret Hıvel göre, Sendikasının Yönetim Kurulu Birliğin siyaseti alet olduğuna ileri sürerek istifa yazısı göndermekle suç işlemiştir.

Sendikalar Birliği sabık Devami sayfa 3 de

DARILMACA YOK

Plan, Tekel odun ve harika-i hâkikat

Planlılarla planlar tartışılıyor. Milletle mi kalbimiz, ferdan ferda mı? Birinci Tanpınarı, ikinci tez, hükümet adına Ticaret Bakanının. Hükümet istihlalinden istihlâke kadar uzanacak bir plânla yapılmıyacağı kanaatinde Tanpınarı yapılabilecek. Ya plânızın halukdan planlı gelen deyin deyin deyin, yahut milletle de, ferde de kalkınması terdaya bırakacağız.

Orman dâvasında id zihniyet çarpıyor: Kereste ve odun. Günlük politika odunu, mülli politik keresteyi tutuyor. Ve ikisinin müşterek savunma silâhi: Sopa!

Tekel, Cibeli tamir atelyesini "İnanışsızlığın binaen, lügvetmiş Halukta bir Tekel'in "İzumsuzluğuna binaen, lügvetilmesini bekliyor.

Bazan tersine oluyor: Barika-i hakukattan müadeemi ekfâr dogabiliyor. Evvelî Mercan satıldı. Sonra Şehir Meclisi birbirine girdi.

SİMSEK

BÜYÜK HİKAYE

Bereketli topraklar üzerinde vaşyoruz

Tefrika No 6

MAL CANIN YONGASI

Geceyi an başçuğunda uyanan Yusuf, yattığı yerde doğruldu. Herkes uyuyor, yalnız Köse Topal, köşesinde, omuzunda yorgani, mum ışığında bara sayıyordu.

Yusuf gözlerini ovaladı, gerindi.

"Topal ağa!," diye seslendi. Köse Topal paraları saklamışa çalsürken:

"O kiim!," dedi.
"Pâlike vakti oldumola?,"
"Yat yat," dedi Köse Topal, vakit er daha.."

Yusuf tekrardan yattı. İkinci sefer uyanıldığı zaman tam vakitti. Üst katta bir çarlar saat ömeğe başladı, bir çocuk ağladı, bir kadın uyuklu uyuklu söyledi ve pehliyan Ali kuvvete yelendi. İhlâşın Yusuf:

"Deri!," dedi, Alfı dürttü: "Ali, Ali lan, Ali!!!",

Pehliyan Ali inledi. Yusuf tekrar sarstı, sonra tekrar. Ali nihayet doğruldu. Kocaman yumruklarıyle gözlerini ovaladı, başını kaşdı, esendi.

"Heç halim yok hey Yusuf. Geçirmiyom vallaha.."
"Ben de, dedi Yusuf. Benim de heç halim yok a nörek kardaş.."

Köse Hasan'ı dürttü. O ölü gibi upuzun yatıyordu. Üst katta hareket iyiden iyiyeye artmıştı. Bir erkek bo-

ğula boğula öksürdükten sonra gurultıye tükürdü. Bir çocuk lak kardaşını uyardıyordu. Bu sırada mahalle bekçisi aher kapısında durarak düdüğüni içeriyev kuvvete üfledi. Solla:

"Haydin hey milleeet! diye bağrdı, iş başına haydin.."

Millet işbaşı yapmak için gidince, Köse Topal yorgani tepesine çekip yattı. Bir türlü uyku tutmuyordu. Akında heh Hidayetin oğlu. Gündüz, aher kapısında durup ettığı zevcelikler hatırladı. Sonra birdenbire düdüğüni ki, oğlanın babası da, emmiş de hürsü vacibi, yol başıcı insanlardı. Babası candarmaya kurşunuyla, emmiş de Kayseri'de darağında can vermişti.

Yorğanı atıp yataktaki oturdı. Zifiri karandıktı. Uzaklardan fabrika gurultüsü geliyör, arada beki düdüğü duyuluyordu.

"... şu sıra gelverse? Çıkar lan paraları dese?,"

İki yanına korkuyla baktı.

Oğlan usuldan geliverse de, çıkar lan paraları, dese, "...başırmı?," diye akıldında çağrdı. "... kim duyacak? Yukardakılar işe gittiler terkild.."

Karşı koysa, gücü yetmi-

Yazan: Rüştü CEYHAN

yecekti, oğlan güçlüydü. Yüreği kötü kötu çarpıyordu. Kibririni arandı, buldu, çaktı, mumu yaktı. Yataktan usulca çıkıp, don paça, ahırta ta öbür başına gitti. Kulak verdi. Sonra çömeldi, yeriyeli yekladı. Üç küllüvallahıye bir elham okuyup iki yanına üfledikten sonra cüzdanını koyunundan besmeleye çıkardı, gübre yığını besmeleye eştü, cüzdanı besmeleye koyup üzerine ilk gübreyle koyup örttü, çıplak ayaklarıyla bir güzel çigmedi, yatağına döndü ve mumu üfleyp yorgani tepesine çekti.

Dışarda fırtına çıkmıştı. Karşı ahırda Hidayetin oğlu, rüya görüyordu. Köse Topal'dan iki kayme istiyör, Köse Topal vermüyör. "... seni bana sayıyla mı verdim dümbük?," diye gırtlığını sıfıyör, sıkıyör.

Köse Topal'ın yuvalarından fırlayan göz bebeleri! Göz bebeleri büyüyör, büyüyör. Kocaman birer bomba oluyolar. Hidayetin oğlunu öylece bırakıp, elinde cüzdan, kaçıyör, lakın gözler. Gözler de peşinde. Bir köşeyi dönüyör, çamurlara bata çıka nefes nefese kaçıyör, açık bir kapıdan içeri dalyör, kapının kanadını

kapayıp bekllyör. Elindeki cüzdanı bir kumut. Bakıyör. Cüzdan ırılı yakılı yanıyor ve acıyör yavrularıyla dolu. Cüzdan elinden atacak deni, yılan yavrularından birine blegine dolanyör, canı havilye bağırmağa başlıyör.

Hidayetin oğlu kendi sesinden uyanarak, yatağına doğruldu. Terlemişti. Şu dömeğe diye kalktı. Dışarı çıktı. Ahırın duvarına çöğürdükten sonra, Köse Topal'ın yattığı ahıra taraf baktı: "Ahıra varsa, tepesine çök se kerhanacının.. Kim ne bilecek?,"

Birdenbire vazgeçti. Gündüz ahırın kapısına dinelip ettığı zevcelikleri hatırlamıştı. Yerden bir taş aldı, hiç sebezmiş, Köse Topal'ın aher kapısına attı. Sonra yatağına döndü, yorgani tepesine çekti.

İŞİN AĞIRLIĞI VE ÜCRET AZLIĞI BAVINDA

— III —

On beş gün geçti.

Bu on beş gün içinde, iki defa para aldılar. Yusuf'un gündeligi üç yüz yirmi kuruştı, Sulu kocaat Hasan'ın üç yüz otuz beş, Kırna tablasında çalışan Pehliyan Ali'nin de üç üllü.

Yusuf'la Ali on beş gün içinde hiç avara kalmadın çalışmışlardı. Köse Hasan, on beş günde beş defa avaralık vermişti. Sulu kocaat Hasan'ın bu gibi sularını on iki saat ta iliklerine işlemiş, işten sonra değışecek kurşu çamasırı olmadığından, öylece yatmıştı. Böğüründe kurşun gibi bir sancı, solduğuna alamıyör, kıvrılıp kalyordu. Pehliyan Ali'yle Yusuf'un üstbaşları kuruydu ama, ikisi de pamuk tozundan yılmışlardı. Genizleri yanıyordu.

Köse Hasan:

"... kardarlar, diyordu, bu sulu -kocaat benim! İhlâmı kesecek İrgatbaş'ya dese, beni başka işe virmezola!,"

Kimse kulak asmadı. Zaman zaman, onu yatağına iki kat kırılıp savuştular. En son-seferinde, her zaman daha halısızdı. Böğrü öyle sancılandıyordu ki.. Yan yattı olmadı, sağa döndü olmadı, sola döndü olmadı.

Ortalığı süpürmekte olan Köse Topal yanına sokuldu: "Öyle mi? dedi, nolyayn?," Hasan iki kat:

"Nebilyim vallaha Topal ağa. Soluğumu alamıyom.."
"Niren ağıryör?,"
"Nibleyim vallaha. Börium mü desem, börium mü desem, yörem mi desem.. Duramıyom, gerberiyom.."

Köse Topal çömeldi: "Kendini üstünmüşün! dedi. Koyunuda parın muran varsa vir de sana işecek bir çay kaynadım. Bi de Giripin yut, bi geygin kalma!,"
"Köse Hasaa düğündü, düğündü. "Mesrif,e boğul-

mak işine gelmedi.
"Yok ağa, dedi, sağ ol çar zahar.."

Köse Topal hürsa kaldı. İçinden "Geber!," diye seslendi, "... geçermiş.."

VE İSTEN ÇIKARILAN
Öğre paydosunda Yusuf, Ali işten geldiler.

"İrgatbaş yerine adam geldi, habarrın olundu, dedi.

Köse Hasan hâlâ sancıyordu. Kaygıyla baktı: "Essahtan mı be kardeşime dime be!,"

Pehliyan Ali yorganına bağdas kurmuştu: "Essahdan!," dedi Yusuf.

"Pâlike bu, diye burununa kaşdı, nirdi arkadaşımın diye sordu, hasta dedim, bu işin ehli değılledi.."

Köse Hasan içini çekti. Berkiler somunla tabanı hevalarını yemeğe başladılar. Köse Hasan'ın karnı çek açğıldı ama çarşınlar, belki..

Çağırmaşlarına önlümlü, laklı belli etmez, bakmadı bile.

Yemekten sonra pakelerinden birer çıkara yaktılar. Neden sonra Yusuf'un ağızına geldi:

"Niren sancılandıyör?," diye sordu.

Köse Hasan:

"Bilyim mu ki? dedi. Şardan ağır, şöyle. Şuralar işte. Börium mü, börium mü yurem mi. Nebilyim kardaş duramıyom."

Günler geçti. Onu arayan soran pek olmuyordu. Otlaklar ilerlerine gidip geliyolarlardı. Yalnız Köse Topal arada sırada soruyorsa da, "berif, töbe. Ölüp ölüp gidiyör, paraya töbe kıymıyör," diye Yusuf'la Ali, on iki saatlan on iki saata, onu da yemeğe buyur etmekte bulunmuş unmuşlardı. Bir gün işe giderken, Yusuf:

Devanı var

İŞÇİ HAKKI
Haftalık Siyasi
Müstakil Gazesi
Gonderilen yazılar geç verilmaz.

Yıllık abonesi: 520 kurus
Altı aylık 260 "

İlan tarifesi
Başlık 20.00 lira
Resmî İlanların bir santimi: 2.00
Kongre İlanları 7.50 "

Değüm, nisan, düğün ve ölm ilânlarında bir ücret almımaz.

Diğiz ve Terip
İstanbul Matbaası

Baskı:
Gün Matbaası

İŞÇİ ARANIYOR
İş ve İşçi Bulma Müdürlüğü

1000 lüştik işçisi kadına, 25 bobinci kadına, 2 bobinci ustası kadına, 2 terzi kadına, 15 ev hizmetlisi kadına, 5 kaldırımcı erkğe, ayrıca çırkırı, ipek bükümce, masuracı kadımları bir muhalebeci ustasına, bir havagazi ve elektrikli çamasır makinelere ilve mutak levazimatı tamericisine İhtiyaç vardır.

İsteklilerin Müdürlüğümüze müracaatları.

BİR FABRİKA MÜDÜRÜ MÜMMESİLLİ KOMVUS

Kırıkale (Özel) — Top fabrikasında senelerce — verilmeyen fazla mesai münzam zamlarının ödenmesini mahkemese kararlaştırılmıştır. Fakat bu zamlardan bazı kesintiler yapıldığına haber alan işçi baş mümmesilli, fabrika müdürünün ziyaret etmiş durumu sormuştur. Müdür, işçi baş mümmesilli komvus, mümmesilli sorusunu tekrar etmiş, bunun üzerine hadime çağırılmıştır. Hadime, mümmesilli, "dışarı buyurun," demiş, mümmesilli de dışarı çıkmıştır. Müdürün, mümmesilli komvus üzüntü yaratmıştır. (İ.T.)

HEREKEDE HAKSIZ YERE İSTEN ÇIKARILAN MÜMMESİL

Herke (Özel) — Hereke Fabrikasının on senelik bobin dairesi ustabaşını olan sendikacını sabık başkan İsmail Kaçarel, ustabaşılıktan alınmıştır. Yerine bir isten hiç anlamıyış müffis bir patates tahir getirilmiştir.

İşçiler bu haksız yer değıştirmeyi teşevürle karalamışlardır. Fabrika yeni müdürü Cevat Alparın bu işi düzeltereği umulmaktadır. (M.Ö.)

TUNÇBİLEKTE İŞÇİ SENDİKASI SEÇİMİ

Tunçbilek (Özel) — Tunçbilek işçi sendikasının yıllık genel kurulu toplantısı 27. 1. 52 günü saat 17 de işçi sendikasında yapılmıştır. Sendika başkanı bir yıllık çalgıma ve hesap raporlarını okumuş, yönetim kurulu ibraz edilmiştir. İşçiler Tunçbilek ve Değirması Soma sendikalarının birleşmesini istemişlerdir. — Bunu müteakip yeni yönetim kurulu seçilmiştir.

Başkanlığa kaynakçı Selim Saymer, başkan vekilliğine inşaat ustabaşlarından Hüseyin Kahraman seçilmiştir. Tebrük ederiz. (M.Y.)

DE. HÜSNÜ DOĞANÇAYA AÇIK TEŞEKKÜR

Aralık 952 ayında İşçi Si. gortaları hastahanesinde senelerden beri çekmekte olduğum fitik'tan mütevellit ameliat yapıarak beni bu dertten kurtaran Doktor Hüsnü Doğançaya ve hastahane de yattığım müddetce beni ihtimalları tedavi eden diğer Doktorlara alenen teşekkürü bir borç bilirim.

Bu teşekkürüm kendilerine şazenize vasiyatıyla duyurulmasını rica ederim. Saygılar.

İspirto Kısım İşçilerinden 38 Kart sayılı Necip Şenkaya

TUNÇBİLEK ELEKTRİK SANTRALİ İŞÇİLERİNE BANYO YAPTIRILMALIDIR

Tunçbilek (Özel) — G.L.I. muntakasında Amerikan Vestingus Şirketi tarafından kurulan 2000 kilovatlık elektrik santrali işçileri banyo yapamamaktadır. Buna sebep banyoya sıcak su verilmemesidir. Santralin alt katındaki küllü içgilerin durumu çok üzüdür. İşçiler küllü içgileri kadar çömelere sınırlı kalmaktadırlar. İçgilerin dikikat nazarrı çekeriz. (M.Y.)